

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.413.2025

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 11664 Pana Posła Łukasza Ściebiorowskiego w sprawie zniesienia ograniczenia czasowego dotyczącego możliwości przejścia na emeryturę w obniżonym wieku przez osoby wykonujące pracę górniczą pod ziemią, proszę o przyjęcie poniższych wyjaśnień.

Przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1631, z późn. zm.) uregulowana została sprawa uprawnień do emerytur z powszechnego systemu emerytalno- rentowego. W systemie tym przyjęto generalne założenie, że uprawnienia do emerytur przysługują dla wszystkich ubezpieczonych według jednolitych zasad.

Prawo do emerytury ubezpieczonym urodzonym po 31 grudnia 1948 r. przysługuje po osiągnięciu wymaganego wieku emerytalnego wynoszącego, w przypadku ubezpieczonego kobiety co najmniej 60 lat i ubezpieczonego mężczyzny co najmniej 65 lat, i legitymowaniu się okresem pozostawania w ubezpieczeniu społecznym bez określenia jego długości.

W powszechnym systemie emerytalno-rentowym utrzymano przez okres przejściowy prawo do wcześniejszych emerytur dla niektórych ubezpieczonych urodzonych po 31 grudnia 1948 r., a przed dniem 1 stycznia 1969 r.

W przypadku ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., a przed dniem 1 stycznia 1969 r. spełniających warunek legitymowania się co najmniej wymaganym okresem składkowym i nieskładkowym, tj. wynoszącym co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn i niespełniających warunków wymaganych do uzyskania górniczej emerytury, mających co najmniej 5 lat określonej pracy górniczej wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, albo określonej pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego oraz w kopalniach otworowych siarki, zachowano obniżenie wieku emerytalnego o 6 miesięcy za każdy rok takiej pracy, nie więcej jednak niż o 15 lat.

Prawo do emerytury na tych zasadach przysługuje po spełnieniu łącznie warunku nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na dochody budżetu państwa i spełnieniu warunków do uzyskania emerytury na określonych zasadach do dnia 31 grudnia 2008 r.

Odstępstwo od tych zasad zastosowano wyłącznie w przypadku uprawnień do emerytury górniczej oraz emerytury górniczej, bez względu na wiek i zajmowane stanowisko.

Prawo do emerytury górniczej przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki: ukończył 55 lat życia i legitymuje się okresem pracy górniczej wynoszącym łącznie z okresami pracy równorzędnej z pracą górniczą co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 10 lat pracy górniczej. Wiek emerytalny wynosi 50 lat w przypadku kobiet legitymujących się co najmniej 20-letnim okresem, a w przypadku mężczyzn co najmniej 25-letnim okresem pracy górniczej i równorzędnej z pracą górniczą, w tym co najmniej 15-letnim okresem pracy górniczej.

Prawo do emerytury górniczej, bez względu na wiek i zajmowane stanowisko, przysługuje pracownikom, którzy pracę górniczą wykonywali pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez okres wynoszący co najmniej 25 lat. Do okresów pracy górniczej zalicza się także okresy: niezdolności do pracy z tytułu wypadku przy pracy albo z tytułu choroby zawodowej, za które wypłacone zostało wynagrodzenie lub zasiłek chorobowy albo świadczenie rehabilitacyjne oraz czasowego oddelegowania pracowników do zawodowego pogotowia ratowniczego w Centralnej Stacji Ratownictwa Górniczego S.A. w Bytomiu, w KGHM Polska Miedź S.A. Oddział Jednostka Ratownictwa Górniczo-Hutniczego w Lubinie lub w okręgowych stacjach ratownictwa górniczego, które były bezpośrednio poprzedzone pracą górniczą wykonywaną pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, przypadające w czasie trwania stosunku pracy.

Wymagane jest spełnienie warunku nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na dochody budżetu państwa.

W powszechnym systemie emerytalno-rentowym zachowanie preferencyjnych zasad przechodzenia na emeryturę górniczą oraz emeryturę górniczą, bez względu na wiek i zajmowanie stanowisko, związane zostało z ograniczeniem okresów pracy górniczej oraz okresów pracy równorzędnej z pracą górniczą, które zostało wprowadzone z dniem 1 stycznia 2007 r. przepisami ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy - Karta Nauczyciela (Dz. U. Nr 167, poz. 1397, z późn. zm.).

Na podstawie przepisów tej ustawy zachowano możliwość uwzględnienia określonych okresów jedynie przy ustalaniu prawa do emerytury górniczej na warunkach określonych w przepisach ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w brzmieniu obowiązującym w dniu 31 grudnia 2006 r., o ile wszystkie warunki wymagane do tej emerytury zostały spełnione do dnia 31 grudnia 2008 r.

Należy także zauważyć, że w przypadku przepisów szczególnych dotyczących utrzymania do dnia 31 grudnia 2008 r. przez okres przejściowy uprawnień do wcześniejszego przejścia na emeryturę dla niektórych ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r. a przed dniem 1 stycznia 1969 r. występuje także ich skorelowanie z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2009 r. przepisów ustawy dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1696, z późn. zm.). W obowiązującym stanie prawnym przepisy tej ustawy regulują prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze.

W Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie są prowadzone prace nad zmianą przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń

Społecznych w zakresie przepisów szczególnych dotyczących emerytur dla niektórych ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r, a przed dniem 1 stycznia 1969 r.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
dr hab. Sebastian Gajewski, prof. uczelni
Podsekretarz Stanu
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/